

108684 - Geschil over verwijdering gegrond. De school moet de ondersteuning van de leerling aan de hand van een ontwikkelingsperspectief vormgeven.

ADVIES

in het geding tussen:

[verzoeker], wonende te [woonplaats],
gemachtigde: de heer mr. J.L. Roosen

en

[het schoolbestuur], gevestigd te [vestigingsplaats], het bevoegd gezag van [de school] te [vestigingsplaats], verweerder
gemachtigde: de heer mr. R.P.J. Hendrikx

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Op 22 maart 2019 heeft verzoeker aan de Commissie een geschil voorgelegd over het voornemen van verweerder van 7 maart 2019 om [de leerling] van [de school] te verwijderen.

Verweerder heeft op 12 april 2019 een verweerschrift ingediend.

De mondelinge behandeling van het geschil vond plaats op 9 mei 2019 te Utrecht.

Verzoeker was ter zitting aanwezig, vergezeld door zijn partner, de moeder van [de leerling] en bijgestaan door de gemachtigde.

Namens verweerder waren aanwezig ter zitting: [de voorzitter van het College van Bestuur], en [de directeur van de school].

[het samenwerkingsverband] was als informant voor de zitting uitgenodigd, maar is niet verschenen.

2. DE FEITEN

1. Verzoeker is de vader van [de leerling]. [de leerling] is geboren op [geboortedatum] 2010. [de leerling] volgt vanaf groep 1 onderwijs op [de school]. Het schooljaar 2018-2019 zit [de leerling] in groep 5.
2. Bij verzoeker is in het voorjaar van 2018 een progressieve spierziekte vastgesteld.
3. Voor de herfstvakantie 2018 heeft verzoeker een gesprek op school over de gedragsproblemen die [de leerling] laat zien in de klas en zijn slechte werkhouding.

4. Op 3 december 2018 is voor begeleiding van [de leerling] een schoolcoach van [een instelling voor onderwijs en jeugdhulp] gestart. De school werkt dan inmiddels met een beloningssysteem voor [de leerling].
5. In de periode medio november 2018 tot en met begin december 2018 zat [de leerling] tijdelijk in groep 3-4 bij een vertrouwde leerkracht en een klas die hem meer rust gaf.
6. Op 14 december 2018 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen verzoeker, de school en de directeur van het samenwerkingsverband waarin werd gesproken over een overplaatsing van [de leerling] naar het speciaal basisonderwijs (sbo). [de leerling] gaat vervolgens voor een periode van vier weken (de kerstvakantie inbegrepen) halve dagen naar school.
7. In december 2018 is vanuit [de gemeente] [het hulpverleningsteam] aan het gezin van verzoeker gekoppeld voor opvoedondersteuning en thuisbegeleiding in de context van het verwerken en omgaan met de ziekte van verzoeker. Voorts schakelt verzoeker voor [de leerling] [het centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie] in, een organisatie die gespecialiseerd is in traumaverwerking.
8. Op 28 januari 2018 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen verzoeker, de directeur, de intern begeleider, [het hulpverleningsteam] en de leerplichtambtenaar, waarin de school heeft aangegeven niet langer te kunnen voorzien in de ondersteuningsbehoefte van [de leerling].
9. Op 29 januari 2019 heeft de directeur [de leerling] geschorst voor vijf dagen. Sindsdien heeft [de leerling] geen onderwijs meer op de school gevolgd.
10. Op 26 februari 2019 heeft onder begeleiding van een mediator van het samenwerkingsverband een gesprek plaatsgevonden tussen verzoeker, de directeur, [het centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie] en [het hulpverleningsteam] over scholen die mogelijk een passende onderwijsplek zijn voor [de leerling].
11. Bij brief van 7 maart 2019 heeft verweerder aan de ouders van [de leerling] medegedeeld voornemens te zijn [de leerling] van school te verwijderen. Bij brief van 8 april 2019 heeft verweerder dit besluit ingetrokken omdat verweerder nog in afwachting is van het besluit van het samenwerkingsverband of [de leerling] toelaatbaar is tot het speciaal (basis)onderwijs.
12. [de leerling] zit momenteel thuis en krijgt onderwijs aangeboden via een online-programma Snappet, waarvoor hij twee keer per week een half uur ondersteuning ontvangt van de school.

3. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Standpunt verzoeker

Verzoeker stelt dat verweerder niet tot de voorgenomen verwijdering heeft kunnen besluiten omdat de school er niet alles aan heeft gedaan om [de leerling] te begeleiden in zijn ondersteuningsbehoefte. Weliswaar heeft verweerder de voorgenomen verwijdering ingetrokken, maar dit heeft niets veranderd aan de feitelijke situatie. [de leerling] is nog steeds niet welkom op de school.

In de eerste vier schooljaren was er geen sprake van gedragsproblemen bij [de leerling]. De school heeft verzoeker ook nooit eerder aangesproken op het gedrag van [de leerling] en zeker niet in de zin dat er maatregelen genomen zouden moeten worden. Verzoeker erkent dat [de leerling] thans

problematisch gedrag vertoont. Er is bij [de leerling] geen sprake van gedragsproblematiek, maar een trauma als gevolg van de spierziekte en daarmee gepaard gaande uitval van verzoeker. Wanneer [de leerling] zijn trauma heeft verwerkt, zal zijn gedrag ook positief veranderen. De school heeft nauwelijks maatregelen getroffen om [de leerling] te helpen of deze zijn slechts voor een zeer betrekkelijke korte tijd gehanteerd. Tevens heeft de school door verzoeker geïnitieerde hulp van professionals onterecht afgeslagen. Via de huisarts heeft [de leerling] psychologische hulp gekregen van een praktijkondersteuner van GGZ Jeugd. Medio december 2018 heeft verzoeker het verslag hiervan met de handelingsadviezen overgelegd aan de school. De school heeft niets met dit verslag gedaan. Daarnaast heeft verzoeker [het hulpverleningsteam] ingeschakeld en [de leerling] aangemeld bij [het centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie]. Vanwege een wachtlijst kon hij niet meteen bij [het centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie] terecht voor onderzoek en behandeling. Dit onderzoek van [het centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie] heeft de school niet willen afwachten, evenals ambulante ondersteuning van [het centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie] op de school of een beschikking vanuit [het hulpverleningsteam] om zorg in te kopen op de school. Inmiddels krijgt [de leerling] vanaf april 2019 emdr-therapie van [het centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie] voor de verwerking van zijn trauma. De school heeft nagelaten voor [de leerling] een ontwikkelingsperspectief op te stellen. Dat had, gezien de op dit moment bij [de leerling] aanwezige extra ondersteuningsbehoefte, wel gemoeten. Zonder enige diagnose of onderzoek stelt de school dat het gedrag van [de leerling] dusdanig is dat een reguliere school niet kan voorzien in zijn ondersteuningsbehoefte. Een plaatsing van [de leerling] in het speciaal (basis)onderwijs is echter niet passend. [de leerling] kan, zeker met de behandeling die hij thans krijgt via [het centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie] en met ondersteuning op school, regulier onderwijs volgen. Er is echter op de school te veel gebeurd om [de leerling] daar wederom onderwijs te laten volgen.

Standpunt verweerder

Verweerder heeft het voorgenomen verwijderingsbesluit ingetrokken in afwachting van het besluit van het samenwerkingsverband over de toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal (basis)onderwijs. Na de beslissing van het samenwerkingsverband zal verweerder in samenspraak met verzoeker op zoek gaan naar een passende school voor [de leerling]. Verweerder stelt zich op het standpunt dat de huidige school niet tegemoet kan komen aan de ondersteuningsbehoefte van [de leerling]. Vanaf het begin dat [de leerling] op school zit, heeft hij last van boze buien. Deze waren echter hanteerbaar. Vanaf september 2018 is het gedrag van [de leerling] verergerd. Zijn boosheid werd heftiger en er was dagelijks sprake van gedragsproblematiek. [de leerling] gedroeg zich storend in de klas, weigerde stelselmatig om aan het werk te gaan en was slecht aanspreekbaar zijn op gedrag. [de leerling] kwam hierdoor zelf niet meer aan leren toe en nam nauwelijks nog deel aan het onderwijsprogramma. [de leerling] kan tijdens zijn boosheid fysiek grensoverschrijdend worden, bijvoorbeeld door te schoppen. De school heeft steeds in overleg met ouders, de schoolcoach en de intern begeleider ondersteuning ingezet, zoals een beloningsstelsel en verlengde instructie. De maatregelen hebben echter niet geleid tot een structurele verbetering van het gedrag van [de leerling]. De school heeft geen ontwikkelingsperspectief opgesteld voor [de leerling], maar uit het dossier blijkt dat de school heeft gewerkt zoals de wetgever het heeft bedoeld. De school heeft immers op basis van belemmerende en bevorderende factoren planmatig gewerkt aan een doel. Het rapport van de praktijkondersteuner van GGZ Jeugd heeft de school niet gebruikt als handvat om [de leerling] te begeleiden. De praktijkondersteuner gaf in de rapportage zelf aan geen psycholoog te zijn en niet

bevoegd te zijn om een diagnose te stellen. Het vaststellen van een ondersteuningsbehoefte is niet afhankelijk van diagnostiek, maar van de eigen onderwijspraktijk. Daarom heeft verweerder zelf in overleg met ouders maatregelen uitgeprobeerd en gekeken naar de effecten.

[de leerling] is halve dagen naar school geweest, maar dit heeft niet tot verbetering geleid. Er was sprake van frequent grensoverschrijdend gedrag. De ernst van de situatie verdiepte zich waardoor de situatie onhoudbaar werd en de school niet kon wachten op het onderzoek van [het centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie]. Daarom is [de leerling] voor 5 dagen geschorst. In overleg met de leerplichtambtenaar heeft de school vervolgens een voorgenomen besluit tot verwijdering genomen. Het samenwerkingsverband ondersteunde dit besluit. Verzoeker en de school bleven verschillen van mening over de oorzaak en de aanpak van het gedrag van [de leerling]. Verzoeker wil regulier onderwijs voor [de leerling], maar verweerder meent dat [de leerling] vanwege zijn gedrag is aangewezen op een prikkelarme omgeving met veel structuur en specialistische begeleiding. Dat kan in het regulier onderwijs niet worden geboden.

Verweerder heeft niet direct een toelaatbaarheidsverklaring (tlv) aangevraagd omdat verweerder en verzoeker fundamenteel van mening verschillen over de meest passende vorm van onderwijs voor [de leerling]. De aanvraag voor de tlv is vertraagd omdat verzoeker hiervoor geen toestemming gaf. In juni zal het samenwerkingsverband haar besluit nemen en wordt op basis van de deskundigenoordelen, de actuele ondersteuningsbehoefte van [de leerling] duidelijk. Het lijkt verweerder niet verstandig en passend om [de leerling] terug te laten keren naar de school omdat de school [de leerling] niet kan bieden wat hij nodig heeft.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Bevoegdheid en ontvankelijkheid bij verwijdering

Op grond van artikel 43 lid 2 van de Wet op het primair onderwijs (WPO) kunnen aan de Commissie geschillen worden voorgelegd die verband houden met de verwijdering van een leerling. Voor wat de beoordeling van de bevoegdheid van de Commissie betreft, stelt zij een situatie die neerkomt op een feitelijke verwijdering hieraan gelijk. Weliswaar heeft verweerder het voorgenomen verwijderingsbesluit van 7 maart 2019 ingetrokken, maar de feitelijke situatie is niet gewijzigd. [de leerling] volgt geen onderwijs op de school, krijgt thuis onderwijs via Snappet en verweerder heeft een aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal (basis)onderwijs ingediend bij het samenwerkingsverband en is dus niet gericht op terugkeer van [de leerling] op de school. De Commissie is derhalve bevoegd. Nu verder het verzoek tijdig is ingediend, is de Commissie bevoegd en is het verzoek ontvankelijk.

De beoordeling van het verwijderingsbesluit

De school heeft, nadat het gedrag van [de leerling] in september 2018 kennelijk veranderde en verergerde, uitvoering gegeven aan verschillende interventies. Enkele van deze maatregelen, zoals een beloningssysteem, plaatsing aan de instructietafel en gesprekken met de leerkracht, zijn maatregelen die onder de basisondersteuning vallen. Andere maatregelen zoals de begeleiding door de schoolcoach en de inzet van een onderwijsassistent zijn zeer kort ingezet en kunnen op grond van het schoolprofiel worden aangemerkt als extra ondersteuning. Verweerder had, nu artikel 40a van de Wet op het primair onderwijs dit van hem vereist, op dat moment een ontwikkelingsperspectief (opp) voor [de leerling] moeten opstellen en daarover met zijn ouders op overeenstemming gericht overleg moeten voeren. Anders dan verweerder stelt, heeft hij naar

het oordeel van de Commissie niet gehandeld overeenkomstig deze wettelijke eis. Het opp moet handvatten bieden om het onderwijs af te stemmen op de (onderwijs)behoefte van [de leerling]. Hierdoor wordt het zowel voor de school, maar ook voor verzoeker duidelijk waar naartoe gewerkt wordt. Door regelmatige evaluatie van het opp biedt dit document de school en verzoeker houvast om te bezien of de gestelde doelen door de ingezette begeleiding en ondersteuning worden gehaald of dat bijstelling nodig is. Verweerder dient met verzoeker tot overeenstemming te komen over het handelingsdeel van het opp. Die overeenstemming kan uitsluitend worden bereikt als duidelijk op schrift is gesteld op welke wijze de school de individuele begeleiding van de leerling gaat invullen. Daardoor worden misverstanden over de te geven begeleiding voorkomen. Mede doordat ouders hebben ingestemd met het handelingsdeel, kan het opp een centrale rol spelen in het cyclisch proces van planmatig handelen en in overleg met ouders evalueren van de bij het onderwijs geboden ondersteuning. Het is daarom van belang dat in het opp ook aandacht is voor evaluatiemomenten.

Verweerder heeft er met zijn aanpak geen blijk van gegeven de ondersteuningsbehoefte adequaat te hebben onderzocht en de ondersteuningsmogelijkheden van de school op planmatige wijze te hebben benut. Verweerder heeft aldus onvoldoende onderbouwd dat het voor de school niet langer mogelijk is om [de leerling] op een passende manier te begeleiden en te ondersteunen. Ook is de Commissie, ondanks de frequentie van incidenten rondom [de leerling], onvoldoende concreet inzichtelijk gemaakt dat er sprake is van een nijpende situatie waardoor de veiligheid op de school in het geding is geraakt. De Commissie zal het verzoek daarom gegrond verklaren.

Overigens wil het bovenstaande niet zeggen dat de school een passende onderwijslocatie is voor [de leerling]. De deskundigenbeoordeling in het kader van de aanvraag van toelaatbaarheid zal op dit punt meer duidelijkheid dienen te geven. Toen verweerder ervan overtuigd raakte dat hij [de leerling] niet langer passend onderwijs kon bieden en hij voor hem speciaal (basis)onderwijs geschikt vond, had verweerder voortvarend de tlv-aanvraag behoren in te dienen bij het samenwerkingsverband om mogelijk thuiszitten van [de leerling] te voorkomen. Toestemming van ouders/verzorgers is voor het doen van een tlv-aanvraag niet vereist.

5. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen oordeelt de Commissie het verzoek gegrond.

6. AANBEVELING

De Commissie adviseert verweerder om in samenspraak met de ouders van [de leerling] en het samenwerkingsverband de meest passende onderwijsplek voor [de leerling] in kaart te brengen. Hierbij dient de actuele informatie over de ondersteuningsbehoefte van [de leerling] te worden betrokken, waaronder de deskundigenbeoordeling van het samenwerkingsverband.

Aldus gedaan te Utrecht op 27 mei 2019 door mr. J.P.L.C. Dijkgraaf, voorzitter, P.J. Kuiper en drs. L.F.P. Niessen, leden, in aanwezigheid van mr. drs. K. te Mebel, secretaris.

mr. J.P.L.C. Dijkgraaf
voorzitter

mr. drs. K. te Mebel
secretaris